

LIMBURGMAKERS ONDERSTEUNT BEDRIJVEN MET KENNIS, NETWERK EN KAPITAAL

"INNOVEREN LOONT"

Het Limburgse midden- en kleinbedrijf zit vol met innovatieve ideeën en interessante businessplannen. Om deze bedrijven te helpen hun ideeën om te zetten in een concreet product of nieuwe dienst en nieuwe bedrijvigheid te ontwikkelen, biedt ontwikkelingsmaatschappij LIOF kennis, kapitaal en een uitgebreid netwerk. Specifiek voor de maakindustrie is er het programma LimburgMakers, met als doel de versterking van de maakindustrie in Limburg. Dit programma is inmiddels toe aan een tweede editie. Via de eerste editie, operationeel van 2013 tot en met 2016, zijn al ruim 400 bedrijven bereikt. Bijna 200 bedrijven in de maakindustrie zijn door LimburgMakers inhoudelijk en financieel geholpen bij hun innovatie.

LIOF heeft als doel om de structuur van de Limburgse economie te versterken door bedrijven te ondersteunen met hun bedrijfs- en innovatievraagstukken. "De focus ligt op ondersteuning van MKB-ondernemingen bij het ontwikkelen van nieuwe business en het innoveren en uitbouwen van bestaande business", legt Charles Mevis, Sector Developer, uit. "Deze ondersteuning bieden we in de vorm van kennis, netwerk en kapitaal. Ook werft LIOF buitenlandse bedrijven en zorgen we dat hun vestiging en ontwikkeling in Limburg soepel verloopt."

SMART INDUSTRY

Omdat de maakindustrie en de logistiek de belangrijkste economische pijlers in Limburg vormen, is er voor beide sectoren een speciaal integraal ondersteuningsprogramma opgezet dat door de Provincie Limburg en deels door EZ wordt gefinancierd; LimburgMakers en LimburgLogistiek. Mevis: "LimburgMakers richt zich specifiek op de maakindustrie. Door relevante thema's uit te diepen, willen we de maakindustrie bewust maken van het feit dat de ontwikkelingen in de markt en de diverse technologische ontwikkelingen voor de maakindustrie van grote waarde kunnen zijn. Een voorbeeld daarvan is de toepassing van big data of 3D printing. Maar denk ook aan slimme automatisering en de toepassing van robotica; alle elementen van Smart Industry of zoals onze oosterburen zeggen; Industrie 4.0."

"Naast de toepassing van nieuwe technologieën spelen ook nieuwe businessmodellen of het optimaliseren van processen een belangrijke rol om als bedrijf concurrentiekrachtiger te worden of te blijven. Bijvoorbeeld door te streven naar operational excellence en het efficiënter inrichten van essentiële productieprocessen. Dit leidt niet alleen tot slimmer en goedkoper produceren, maar zal ook de productkwaliteit aanzienlijk verbeteren. Daarmee verbeter je je concurrentiepositie, ook ten opzichte van lagere loonlanden, en kun je beter inspelen op de wensen van de klant en de veranderende markt."

KENNISTRACECT

Een van de vele interessante onderdelen van het LimburgMakers programma zijn de zogenoemde kennistracecten. Deze worden in samenwerking met de Universiteit Maastricht, Fontys Hogescholen en Hogeschool Zuyd georganiseerd. "Gedurende vier à vijf sessies worden ondernemers klassikaal vakinhoudelijk bijgespijkerd door docenten van de kennisinstelling. Parallel buigen studenten zich over de concrete casus van een bedrijf en implementeren samen met de docent hun oplossing. Bedrijven maken zo kennis met de kennis en mogelijkheden die deze kennisinstellingen bieden. Andersom leren de studenten de maakbedrijven in de Limburgse MKB-sector kennen." Ook vinden er bijeenkomsten plaats waarbij ondernemers in kleine groepen samen thema's uitwerken

Herman Verstraelen, RONMAS

"WE PROFITEREN VAN HET NETWERK DAT LIOF TER BESCHIKKING STELT"

RONMAS uit Venlo is gespecialiseerd in het produceren van markeringsystemen voor met name de zware metaalindustrie. "Bedrijven die (half)fabricaten gebruiken moeten en willen precies weten wat voor materialen ze verwerken en van welke kwaliteit deze zijn", vertelt directeur Herman Verstraelen. "Bovendien moeten de codes die dit weergeven gedurende het gehele productieproces zichtbaar zijn. Zelfs als deze onderdelen aan extreme omstandigheden zoals hitte worden blootgesteld." Waar track & trace codes vroeger nog met de hand werden aangebracht, maakt RONMAS sinds 2004 gebruik van robottechnieken. "Gedegen vooronderzoek met betrekking tot de behoeften van de eindgebruiker en met behulp van gestandaardiseerde componenten stellen we een robotsysteem op maat samen, aangepast aan de specifieke omstandigheden waarin deze robot moet functioneren. Daarbij komen steeds dezelfde technieken en functies om de hoek kijken. Ook schrijven we de software voor de bediening en volledige integratie van deze robots."

TEKORT GOED GESCHOOLD PERSONEEL

Het ging RONMAS behoorlijk voor de wind, totdat in 2014-2015 bleek dat het bedrijf te hard groeide. Mede door het tekort aan goed geschoold technisch personeel kon het bedrijf deze groei niet aan. "Dat probleem speelt MKB breed, met name bij technische bedrijven. Wellicht kan LIOF daar ook nog wel een verbindende rol in spelen", aldus Verstraelen. Uiteindelijk moest RONMAS een doorstart maken en besloot het bedrijf een beroep te doen op LIOF. "In 2015-2016 hebben we gekeken of deze organisatie ons kon ondersteunen om pas op de plaats te maken en meer gecontroleerd door te groeien. LIOF is toen aandeelhouder geworden en heeft een lening verstrekt om de herstructurering en groei te financieren en ondersteuning op financieel vlak te bieden. Nu hebben we een contactpersoon vanuit LIOF op kantoor die is gespecialiseerd in financiën. Dankzij diens cijfermatige vooruitblik heeft ons bedrijf meer structuur gekregen. Daarnaast nemen we vaak deel aan vergaderingen van LIOF en profiteren we ook zeker van het netwerk dat via LIOF ter beschikking wordt gesteld."

ANALYSEREN DATA

In de toekomst zou Verstraelen graag met het verzamelen en analyseren van procesdata aan de slag willen gaan. "Ook vind ik het interessant om te kijken of er een stuk aansluitende automatisering in het proces kan worden geïmplementeerd. Met de ontwikkelingen die op het vlak van Smart Industry gaande zijn, zie je dat systemen steeds meer aan elkaar kunnen worden gekoppeld. Ook zouden we onze diensten verder uit kunnen breiden met het hanteren van materiaal of het aanbrenge van verpakkingen." De andere tak van sport binnen RONMAS zit al een eind in die richting. "Het handmatig aanbrenge van de markering, maar ook het werken met de gemarkeerde materialen kan voor gevaarlijke situaties zorgen; en dit zie je nog steeds in de zware metaalindustrie. Wij hebben bijvoorbeeld voor een bedrijf een robotsysteem met zuignapjes ontwikkeld die de aluminiumcoupons oppakt en na de controle weer veilig opbergt. Deze coupons zijn namelijk heel erg scherp en dat veroorzaakt veel ongelukken. We zetten onze technieken dus ook in om handelingen te automatiseren zodat medewerkers makkelijker en veiliger kunnen werken."

en met elkaar en experts in discussie gaan en nagaan of en op welke manier het thema in hun eigen bedrijf kan worden toegepast. Recent is op deze manier met een tiental ondernemers nagegaan op welke manier en voor welke producten 3D-printing een oplossing of meerwaarde biedt. Daarnaast zijn er ook meer laagdrempelige bijeenkomsten waarbij de nadruk ligt op kennisoverdracht en netwerken met collega-ondernemers. "Deze organiseren we soms samen met partijen zoals de Metaalunie en LWV. Een voorbeeld hiervan is het symposium Slimmer produceren, een gezamenlijk initiatief van LWV, Techno Valley Limburg, Regio Venlo en LIOF op 14 november."

"Steeds meer maakbedrijven zien het belang van innovatie in en weten elkaar ook steeds beter te vinden. Hoe meer er wordt geïnnooveerd, des te krachtiger de Limburgse economie wordt. Kijk maar naar bedrijven zoals RONMAS en Dejatech. Zij bewijzen dat innoveren loont", aldus Mevis.

Werkwijze LIOF

Bedrijven met groeiambities en innovatieve ideeën kunnen voor advies en/of financiële steun bij LIOF aankloppen. Afhankelijk van het bedrijf en de businesscase participeert LIOF als aandeelhouder in het bedrijf, wordt er een risicovolle lening verstrekt (al dan niet samen met een bank) of kan het bedrijf in aanmerking komen voor een subsidie. Het doel van de subsidie is het stimuleren en versnellen van het innovatieproces bij bedrijven. Dit kan de ontwikkeling van een nieuw product zijn, maar ook het analyseren en optimaliseren van de bedrijfsprocessen. De subsidie-aanvraag wordt begeleid door de experts van LIOF. Wanneer de aanvraag wordt goedgekeurd, helpen zij de bedrijven verder met het uitrollen van het innovatietraject. Ook kunnen de experts het bedrijf in contact brengen met de diverse kennispartners zoals de vier Limburgse Brightlands Campussen. Daarnaast worden er diverse kennisbijeenkomsten georganiseerd waarbij ondernemers de kans krijgen om hun netwerk uit te breiden, kennis uit te wisselen en om zelf in contact te komen met specialisten en investeerders.

Jan Janssen, Dejatech

"JE KUNT NOOIT GENOEG INNOVEREN"

Dejatech legt zich toe op de ontwikkeling van producten voor de heating industrie. Innovatie loopt als een rode draad door het bedrijf sinds de ontwikkeling van de HR-verwarmingsetel en de aluminium warmtewisselaar in de jaren '70. "Sinds 2012 zetten we in op het ontwikkelen van nieuwe concepten op het gebied van rendement, efficiënte productie en eigen assemblage", vertelt directeur Jan Janssen. Wij ontwikkelen producten voor klanten die zij onder hun eigen label zelf in de markt kunnen zetten. Dat kan bijvoorbeeld een compleet ontwikkelde HR cv-ketel zijn met een time to market van een half jaar, inclusief keuring en certificaat. We kunnen ook een custom-made product ontwikkelen voor de klant en indien mogelijk met een patent. Met behulp van extrusie (techniek waarbij een vervormbaar materiaal door een matrijs geperst wordt) produceren we onderdelen die kunnen worden samengesteld tot een product op maat voor de markt van WKK-installaties. Ook hebben we zelf een eigen WKK-installatie ontwikkeld."

Toen Dejatech eind 2014 bezig was met de ontwikkeling van het nieuwe concept Intermodul (een compacte, innovatieve boiler voor het segment van grote boilers), werd directeur Jan Janssen door subsidieadviesbureau TRIAS gewezen op het programma LimburgMakers. "Het schrijven van het productplan was voor ons geen probleem, maar het opstellen van de exacte subsidieaanvraag met de juiste bewoordingen bleek wat lastiger. LIOF heeft ons daar heel goed mee geholpen. Op kritische momenten namen ze de tijd om ons te ondersteunen. Je kunt ook echt merken dat ze gewend zijn om met bedrijven om tafel te zitten. Dat praat en werkt heel prettig. Uiteindelijk is dankzij LIOF en met assistentie van TRIAS onze tweede aanvraag helemaal goedgekeurd." Met de subsidie op zak kon Dejatech aan de slag met het ontwikkelen van Intermodul, wat uiteindelijk een zeer geslaagd eindproduct heeft opgeleverd. Janssen: "Het is natuurlijk altijd afwachten of een bepaalde innovatie een succes wordt, maar ik ben van mening dat je nooit genoeg kunt innoveren. Deze innovatie was er hoe dan ook gekomen, maar dankzij de steun van LIOF is het proces wel sneller en gestroomlijnder verlopen. Ik kan de samenwerking met LIOF zeker aanraden."

NETWERK UITBREIDEN

Janssen heeft al een aantal bijeenkomsten van LIOF bezocht. Hij probeert met name zijn netwerk binnen het technische bedrijfsleven verder uit te breiden. "We zijn continu op zoek hoe we met onze producten nieuwe concepten kunnen ontwikkelen. Onze focus ligt bij warmtewisselaars. Die verbruiken nu nog gas, maar met het oog op de toekomst willen we graag nieuwe HR cv-ketels ontwikkelen om zo een duurzame bijdrage te kunnen leveren. Met innovaties zoals Intermodul en onze zelfontwikkelde WKK-systemen spelen we in op de ontwikkelingen in de markt. Als je dat als bedrijf niet doet, kom je uiteindelijk niet meer mee."

SPOTLIGHTS

Janssen is van mening dat de maakbedrijven veel meer in de spotlights zou moeten staan. "Ik kom zelf uit de agrologistiek. Die branche krijgt veel meer aandacht, mede door de aanwezigheid van Greenport Venlo. Ik heb me echt verbaasd over de omvang van de maakindustrie in de regio. Het zijn allemaal bijzondere bedrijven die zich bezighouden met innovatie. LIOF erkent gelukkig het belang van deze bedrijven en helpt hen verder."